

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS RÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat de: Alexandru Heclea.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 Lei. | Negyed évre — — — 5 Lei.
 Fél évre — — — 10 „ | Egyes szám ára — — — 30 bani
 Nyilttér soronként 3 Lei.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: HJ. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 ——— Megjelenik minden vasárnap. ———

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségé, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések Árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Az új földbirtokreform törvény.

Irta: dr. gróf Bethlen György.

Az idestova három éve vajudó agrárreform kérdése újabb állomáshoz érkezett, az Erdélyre és a többi csatolt területekre szóló törvénynek a napokban történt megalkotásával.

Gőzerővel, az ellenzék távollétében végzett vele a bukaresti kamara. A szász képviselők, kik pedig eredetétől kezdve igyekeztek e kérdést a helyesebb mederbe terelni, végül is ünnepélyes deklarációban tiltakoztak a javaslat megszavazása ellen.

A magyarságnak e tárgyban eddig csak a szenvedő fél szerepe jutott. Bár a törvényhozásban nem lévén képviselve, ott a kérdéshez nem is szólhatott hozzá, szükséges lett volna, hogy eme, az államra oly életbevágóan fontos tárgy az összes szakkörök bevonásával készítették el. Az Erdélyi Gazdasági Egylet számos alkalommal fordult is e célból az illetékes tényezőkhöz, de e tárgyban szerkesztett előterjesztései és tiltakozásai bizonyára a papirkosárba kerültek, még válasza sem érdemesítették, a kilátásba helyezett tanácskozássra való meghívása pedig örökre elmaradt.

Az agrárreform és kényszerbérlet ügyének eddigi történetével, mely egyébként a napilapokban is állandóan és bőven tárgyaltott, nem kívánok ezuttal foglalkozni, félek, hogy a gazdasági hátrányok, szociális, nemzeti, jogi és egyéb sérelmeknek soh'sem jutnánk végére. Ezuttal nem hátrafelé, inkább előre akarnék nézni.

Az új törvény semmi esetre sem mutat javulást az eddigi helyzettel szemben, sőt szentesíti, vagy fokozza az eddigi hibákat.

De, hogy hosszadalmas ne legyek, azt vagyok bátor kérdezni, hogy miféle indok alapján alkothat néhány napi időközön belül, ugyanazon állam, ugyanazon törvényhozó testülete, ugyanazon tárgyban, az állam egyes részeire más-más elvi alapokon nyugvó jogszabályokat? — Továbbá, hogy egyeztethető össze e tény az állampolgárok jogegyenlőségével?

Már pedig dacára annak, hogy kiküldöttünknek — kik kijelentették, hogy őket nem az agrárreform ellenzése vezeti, hanem annak lehető igazságos és helyes megoldási módját keresik és kívánják és e pontnál első sorban azt óhajtanák, hogy egyenlő mértékkel mérjenek az ókirályságban, mint nálunk — ebbeli álláspontjuk az összes illetékes tényezők által helyesnek és jogosnak találtatott, ugyanegy időben, ugyanegy miniszter, egyfelől az ókirályságnak szóló törvényjavaslatnál bőven megindokolja azt, hogy mennyire méltányos az, miszerint a reform terheit ne csupán egy társadalmi osztály, tudniillik a birtokos osztály viselje, ennél fogva kapjon az a kisajátított földekért a mai árakhoz igazodó méltányos kárpótlást, másfelől az erdélyi javaslatnál még megindokolni sem tartotta érdemesnek, (vagy talán nem merete?) hanem egyszerűen felvette abba azon rendelkezést, hogy

az ugynevezett „kárpótlás“ a békebeli áron történjék.

Erdélyben majdnem mindent, a legkülönbébb cimeken ki lehet sajátítani, erdőket is, városi beltelkeket is agrárreform címén, ugyanegy tulajdonosnak csak egy kisajátítás mentes részhez van joga, mindez nem így van az ókirályságban.

Vagy másképpen egyenlősíthető a királyságban a majdnem felényi erdélyi katasztrális holddal?

A részletek mellőzéseivel, ki kell még emeljem, hogy ellentétben a szociális szempontokkal, a kis egzisztenciák javai is kisajátíthatók. A szabatos kritériumok felállításának hiánya következtében pedig a végrehajtásnál továbbra is a legszubbjektivebb szempontok érvényesülhetnek.

Az erdélyi javaslat bizottsági tárgyalásán Ghilesan képviselő őszintén kitérte lelkét, midőn kijelentette, hogy szerinte itt első sorban nemzeti probléma megoldásáról van szó.

Goga miniszter hasonlóképpen az agrárreformot a romanizálás leghathatósabb eszközének tekinti. Ugyan e miniszter pedig, a maga és több társa aláírásával, az új törvény megalkotása alkalmából az erdélyi földművesekhez intézet manifesztumában azt mondja, hogy a föld kiosztása nemzeti különbség nélkül fog történni. Már most melyik Gogának higyjünk? Feleljenek erre azon magyar kis gazdák, kiknek földjeit már eddig kényszerbérletbe adták?

Vagy mit gondoljunk, mikor az agrárreform jegyében, mint annak ikerszüllöttje, most alakul meg a román közélet vezető egyéniségeink anyagi és erkölcsi támogatásával és részvételével. Bihar és Szatmár megyék Romániához tartozó, magyarlakta részein fekvő latifundiumok kibérlésére egy óriási vállalat?

A szászok esetéből bátran azt következtethetjük, hogy ha a parlamentben képviselve lettünk is volna, akkor sem változtathattunk volna az ezóta befejezett tényeken. Kötelességünk mégis most az óváson kívül, követelni az eddigi sérelmes eljárások revízió alá vételét és a szentesített törvény oly végrehajtását, amely szakítva a múlttal, az állampolgárok jogegyenlőségének és a törvényszerűségnek szempontjai által vezetetik.

A jelenlegi mezőgazdasági krízis valóban gondolkodóba kellene ejtse az állam bölcseit,

Itt a cenzura hét sort törölt.

Nagy tűz Déván.

F. hó 8-án Déván a „Fehérkereszt“-szálloda melléképülete eddig ismeretlen okból kigyulladt. A tűz a forróságtól kiszáradt tetőzetet csakhamar lángba borította. Mire a dévai tűzoltóság, katonaság kivonult, már a főépü-

let is lángokban állott. Időközben megérkezett a piskii tűzoltóság is és nehéz, de eredményes munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A szomszédos épületek is itt-ott kigyulladtak, megpörköltöttek, de az éber munkát végző tűzoltóság és lakosság gyorsan eloltotta azt. A Vajdahunyadról, Szászvárosról segítségül hívott tűzoltóságot Piskin azt a telefonjelenést fogadta, hogy a tűz lokalizálva van, megjelenésükre már nincsen szükség. Így tehát a Faragó Endre tűzoltóparancsnok vezetése alatt kivonult tűzoltóságunk is azzal a külön vasuti kocsival, amellyel oda indultak, visszatért. A tűz este 8 órakor már teljesen el volt oltva. A „Fehérkereszt“-szálloda és összes melléképületei teljesen leégtek. A kár az egy millió leut is megközelíti. Egy tűzoltó oltás közben halálát lelta. Kisebb sérüléseket még három egyén szenvedett. A rendőrség megindította a nyomozást az iránt, hogy a tüzért kit terhel a felelősség.

A „Magyar Szövetség“ tevékenysége.

Magyar Szövetség Központi Irodája
 Cluj-Kolozsvár Farkas-utca 2. szám.

A Magyar Szövetség az illetékes kormányhatóságokhoz f. év július hó 28-án a magyar politikai foglyok és internáltak, valamint a testi bántalmazásokat tiltó rendelkezések szigorú betartása érdekében Elnöksége útján memorandumot adott át.

Hónapokkal ezelőtt Erdély minisztere, tehát felelős politikai tényező nyilvános és határozott ígéretet tett arra nézve, hogy a kormány a legrövidebb időn belül megfogja kezdeni a tárgyalásokat a magyarság valódi képviselőivel a zöld asztalnál egyrészt azon sérelmek orvoslása céljából, melyek joggal akadályozzák meg a magyarság lelki megnyugvását, másrészt azokról a módokról, melyek alkalmasak volnának arra, hogy a magyarság mint nemzeti kisebbség aggodalom nélkül illeszkedhessék bele új állam kereteibe.

A magyarságnak egy hónap óta a Magyar Szövetségben megvan az a felelős politikai képviselője mely jogosult a magyarság nevében bárkivel, tehát a kormánnyal is tárgyalásokat folytatni. Szövetségünk vezetősége tehát bizván Erdély miniszterének ígéretében türelemmel várja az időt, melyet a kormány a tárgyalások felvételére a legalkalmasabbnak talál és nem akar az események elé vágni.

Mindazonáltal szükségesnek tartotta addig is, hogy egyik legsúlyosabb sérelmünkre felhívja a kormányhatalom figyelmét azért, mert megvan győződve arról, hogy ennek gyors és kedvező elintézésre a legalkalmasabb eszköz volna a magyarság joggal felindult lélekállapotának lecsillapítása és a megígért, tehát bizonyosan hamarosan elkövetkezendő tárgyalások menetében is a nyugodtabb hangulatok előfeltétele lenne.

Az említett memorandumot a Szövetség Elnöksége eljuttatta a:

1. Minisztereinkhez.

2. Igazságügyi miniszterhez.
3. Belügyminiszterhez.
4. Hadügyminiszterhez.
5. Erdély miniszteréhez.

E memorandum tartalmát alábbiakban röviden összefoglalva a sajtó útján a magyarság tudomására kívánjuk hozni:

A magyarság komoly és becsületes munka terére kíván jutni, de hogy ezt megtehesse, süksége van arra, hogy olyan lelki állapotba jusson, mely a valódi megértés létesítésének alapfeltétele. Sajnos ez a lelki állapota ma nincsen és nem is lehet meg a magyarságnak. Számos olyan súlyos sérelem nehezedik ma rá, melynek orvoslása nélkül megnyugvása lehetetlenség.

Általánosan tudott és keserűen sujtó valóság az, hogy egész sereg magyar férfi és nő, agg és gyermek szenved politikai bűnök gyanújával terhelt a börtönökben. A legtöbben ártatlanul, igen sokan hónapok óta kihallgatatlanul. Tudjuk mindnyájan, hogy ezek nem bűnösök, legfeljebb rajongók, álmódosók, sokan beugrottak. De ha bűnösök is, akkor is illetéktelenül vannak legtöbben a rendőrhatalom hatalmában, elvonva az arra illetékes bírói és ügyészi hatóságok hatásköréből.

Sokan vannak emberi és polgári szabadságuktól megfosztva internálás címén, legtöbbször csak helyi tényezők személyes ellen-szenve alapján.

Végül súlyos sérelme a magyarságnak, hogy a nyomozó hatóságok jog és törvény ellenére ma is alkalmazják az eljárás rendjén a botozást és más brutális testi bántalmazásokat.

Ezek azok a legközvetlenebb sérelmek, melyek miatt a magyarság megnyugodni nem tudhat.

De ha volnának a magyarság között olyanok, akik valóban rácsorgáltak arra, hogy bűnvádi eljárás indíttassék ellenük politikai okokból, akkor is helyesebbnek és politikailag bölcsőbbnek kell tartanunk az államra nézve, ha szigorú ítélet helyett bocsánatot nyernének.

Kéri tehát a Szövetség, hogy:

1. az összes politikai perek azonnal szüntessenek be, a letartóztatottak és elítéltek azonnal bocsáttassanak szabadon,
2. az internáltak bocsáttassanak szabadon és a jelentkezési kényszer szüntessék meg,
3. a testi bántalmazásokat tiltó törvényes rendelkezések szigorú végrehajtása ellenőriztessék és az azok ellen vétő hatósági közegek büntetessenek meg.

Kisállatkiállítás Brassóban.

Az alábbi felhívás közlésére kérték fel lapunkat:

Az Erdélyi Kisállattenyésztő-Egyesület brassói osztálya f. évi szeptember hó 10 től 12 ig Brassóban a szász egyházközség régi tornaiskolájának kertjében kisállatkiállítást rendez, melyre baromfi és pedig minden fajtájú tyúk, pulyka, gyöngytyúk, galamb, páva, fácán, liba és kacsán kívül házinyulak, méhek és méh-tenyésztési termékek, selyemhernyók és ezek termékei, kecskék, kutyák is kifognak állíttatni.

A közelebbi kiállítási feltételek idejekorán fognak közölni. A kiállításra vonatkozó összes kérdésekre a kiállítási iroda készségesen fog felvilágosításokkal szolgálni.

Felkéretnek az összes kisállattenyésztők, hogy címüket mielőbb közölni sziveskedjenek, hogy a bejelentési nyomtatványok idejekorán megküldhetők legyenek.

A kisállatkiállítással egybekötve kis állattenyésztőnap, (kongresszus) is fog tartatni.

A még mindig fennálló szállítási nehézségek a fajtenyésztéshez okvetlenül szükséges idegen vér behozatalát nagyon megnehezíti miért is az egyesület céljainak elérése érdekében, melyek abból állnak, hogy a mezőgazdaság előmozdítására és a népjólét emelésére szolgáló kisállattenyésztést egész Erdélyben kiterjessze okvetlenül szükséges az összes kisállattenyésztők támogatása.

Azon biztos meggyőződés, hogy közérdekű céljainkat csak úgy érhetjük el, ha a külső tenyésztő kartársakkal közvetlen érintkezésbe lépünk, és közösen munkálkodunk, felkérjük Erdély összes kisállattenyésztőit, hogy a kiállítás ellátásával és az értekezleten való számos részvétel által szándékunk sikeréhez hozzájárulni sziveskedjenek.

Az összes társlapok ezen közlemény díjtalan utánnyomásra felkéretnek.

Az Erdélyi Kisállattenyésztőegyesület brassói osztálya. Kiállítási iroda: Mezőgazdasági árucsernok. Brassó, Weiss Mihály-utca 17.

Különbéke Magyarország és az Egyesült-Államok között.

A „Keleti Ujság” írja: Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy az Egyesült-Államok kormánya megküldte a magyar kormánynak azt a határozatot, amelyben a volt Osztrák-Magyar monarchia és az Egyesült-Államok közötti háborús állapotot megszünteti. Közölte az Unió kormánya, hogy amennyiben a magyar kormány a békeszerződésben foglalt pontokat elfogadja, az Unió kormánya hajlandó volna a Magyarország és az Egyesült-Államok között létesítendő különbéke megkötéséről tárgyalni.

Szinészet.

A temesvári német színészek, akik Günther Ida igazgató vezetése alatt már a múlt hét péntekje óta időznek Szászvároson, általános meglepedésre hozzák színre a jobbnál-jobb darabokat. Operettek, vígjátékok vegyesen váltakozva teszik a repertoirt élvezetessé. A közönség meglehetősen számban jelenik meg estenként a „Central” színházi termében s a jó játékoknak bőven kijut a taps. Az óriási hőség azonban sokakat visszatart a színházba járástól. A színészek közül úgy játékkal, mint hangjukkal nagyon kiváltak: Günther Ida, Dewald Fride, Berry Luise, Raul Anton, Friedl Carl.

NAPI HIREK.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Issekutz Gergely múlt héten az aradi ügyvédi kamara előtt az ügyvédi esküt letette és irodáját Déván, megnyitotta.

— **Kinevezés.** A nagyszebeni rendőrprefektus Patache Jánost rendőrségi kezelővé nevezte ki s szolgálattételre a helybeli állami rendőrséghez osztotta be.

— **Halálozás.** Anon Ottó kolozsvári közismert hírlapíró, a „Keleti Ujság” szerkesztőségének agilis tagja hosszas szenvedés után f. hó 8-án 42 éves korában meghalt. Az elhunyt érdemeiről, munkásságáról az erdélyi és bánáti magyar ujságok bőven beszámoltak. Az elhunyt szepirodalmi munkásságot is fejtett ki s az esperantó mozgalmaknak egyik lelkes vezetője volt. Temetése f. hó 9-én ment végbe óriási részvét mellett.

— **Az algyógyi magyar olvasókör sorsa.** Már megirtuk, hogy az algyógyi magyar olvasókör részint a változott körülmények, részint azért, mert tagjainak nagy része repártiáltatta magát, már régóta szünetel. Arra is

reámutatunk, hogy a meglevő, s a még belépő új tagokkal ez a kulturális intézmény továbbra is fenntartható s amidőn a kör vezetőségét felhívtuk, hogy az algyógyi és környékbeli magyarság szellemi és társas életét szolgáló intézményt újra életre keltsék, hittük, hogy ez nem fog sokáig késni. Most örömmel közöljük, hogy az olvasókör vezetősége f. év szeptember folyamán rendes közgyűlést tart s addig úgy Algyógyról, mint a környékből — sőt Szászvárosról is — tagokat gyűjt.

— **Tiszti becsületügyi tanácsok.** A Monitorul Oficial rendeletet közöl a hadseregben felállítandó tiszti becsületügyi tanácsokról, amelyek nagyjában ugyanolyanok, mint a volt osztrák-magyar hadseregben voltak. A tanácsok illetékessége és eljárási módja szintén megegyezik a volt osztrák-magyar hadsereg becsületügyi választmányainak mintájával. A lényeges különbség az, hogy a tartalékos tisztek csak tényleges szolgálati idejük alatt tartoznak a becsületügyi bíróság hatáskörébe, viszont a volt osztrák-magyar hadsereg tiszti választmányainak illetékessége kiterjedt a polgári pályán levő tartalékos tisztekre is. A választások e hó második felében lesznek s így a becsületügyi tanácsok szeptember elsején már megkezdhetik működésüket.

— **Hunyadmegyeiek a kolozsvári mintavásáron.** A kolozsvári országos mintavásáron megyénkbeli, eddigi értesülésünk szerint, nagyon kevesen vettek részt. Információink szerint Déváról Degan F. A cég a parafin és rovarirtó készítményekkel, Vajdahunyadról Cseh Andor játékarukkal, Szászvárosról pedig Rech Károly saját találmányu régebben szabadalmazott burgonya-vetőgéppel. A kiállítást megtekintők szakvéleménye szerint is a Rech találmányának nagy jelentősége van, amennyiben óriási munka és időmegtakarítás érhető el vele, azonkívül szép rendben és egyenletesen a szántással egyidejűleg veti el a burgonyát, s ezért a kapálását is géppel lehet elvégezni. Megyénkben, de különösen Szászvároson sok prima iparos van s így joggal csodálkozhatunk azon, hogy a mintavásár iránt kevés érdeklődést mutattak. Reméljük, hogy a bukaresti országos ipari kiállításon és mintavásáron helyrehozzák ebbeli mulasztásukat.

— **Augusztus első felében régen várt és nélkülözött könyv jelenik meg a piacon.** A CFR. igazgatóságának sikerült úgy a beiföldi, mint a szomszédos államokkal való forgalmat úgy rendeznie, hogy a gyakori menetrendváltozások megszűnnek és a legközelebbi életbe lépő új menetrend hosszabb ideig érvényben marad. Ez a körülmény teszi lehetővé egy Menetrend-könyv megjelenését. A menetrend a következő tartalommal jelenik meg: 1. A CFR. vonalainak részletes menetrendje tabelláris összeállításban (román és magyar nyelven.) 2. A szomszédos államok fővárosai és nagyobb vasuti gócpontokig szóló csatlakozások. 3. Az érvényben levő személyes podgyász-díjszabás. 4. A Nomenklatura (az összes állomásnevek új és régi elnevezés szerint csoportosítva). 5. A vámvizsgálatra vonatkozó tudnivalók. 6. Utlevelek megszerzésére vonatkozó tudnivalók. 7. Bukaresti utmutató. A menetrend az olasz menetrend formájában jelenik meg díszes kivitelben és kapható lesz minden vasuti állomáson, könyvkereskedésben és nagyobb dohánytőzsdékben.

— **Vérhas Sebeshelyen.** A nagy hőség a járványosbetegségnek nagyon kedvez. Az ország több helyén fellépett a vérhas és tifusz. Megyénkben Sebeshelyen 12 egyén kapta meg a vérhast, Vaidejen pedig 4 tifuszos eset for-

dult elő. Nagyfoku tisztálkodás, lakóházak, udvarok tisztántartása, mésszel való locsolás, ivóvíz felforraltatása s nyers csümölcsök élvezetétől való tartozkodás ajánlatos. Gyanus megbetegedések azonnal bejelentendők a hatóságoknak.

— **Meghívó.** A szászvárosi róm. kath. dal-egylet augusztus hó 21-én délután 4 órától kezdődőleg jótékonycélu műsoros néplünnepélyt rendez a róm. kath. templom és iskola udvarán, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség.

Műsor:

1. A vasuton. Előadja a vegyeskar.
2. Óvás. Tréfás monolog: Triznyai Erna.
3. Csolnakdal (kánon), éneklí a női dalárda.
4. Férfi-torna. Vezényli P. Máthé Özséb, előadják 24-en.

Szünet után:

5. Magyar népdalegyveleg. Előadja a vegyeskar.
6. Művész-szerelem. Tréfás monolog: Solymosi Gyula.
7. Füzértánc. Vezényli: Ferenczy Malvin polg. isk. tan., előadják 16-an.
8. Halálos kinok közt. Bohózat 1 felv.-ban. Előadják: Gál Károly, Sebestyén Zoltán, Medgyessy Ernő, ifj. Beregszászy István, Kovátsik Béla és Dörner Flóra.

Szünet után:

9. Fuvola-duett. Előadják: P. Máthé Özséb és Bokody József.
10. Fiu-gyermek-torna. Vezényli P. Máthé Özséb.

Előadás után tánc reggelig. — A közönség szórakoztatására lesz még zsákbaftás, versenyfutás 3 lábon, versenyfutás falábon, lepényevés, kacsavadászat stb. stb. Fagyfaltról, téstákról, jégbehűtött italokról, hideg húsételekről, gyümölcsről stb. stb. bőven gondoskodva lesz. Kellemetlen idő esetén az iskola termeiben lesz megtartva a mulatság. Belépőjegy 5 leu, gyermekjegy 3 leu, családjegy 16 leu.

— **A ref. Kún-kollegium tájékoztatása az 1921—22. tanévre.** A ref. Kún-kollegium igazgatósága a jövő tanévre vonatkozólag részletes „Tájékoztató“-t adott ki, melyet főbb vonásaiban a következőkben közlünk.

Az 1921—22. tanévben már a lapunk vezető helyén részletesebben ismertetett egységes magyar középiskola fog életbe lépni, melynek az V. osztályon kezdve gimnáziumi és reálszakja fog lenni, sőt a Kún-kollegiumban egy harmadik szak is, a felső keresk. iskola, mely szintén 4 évfolyamos lesz.

A beiratások szept. 1—3. napjain fognak megtörténni, az év ünnepélyes megnyitása pedig szept. hó 4-én d. e. 11 órakor a kollegium disztermében lesz. A tanulók előzetes számba vehetése okából föltétlenül szükséges az előre való jelentkezés, melynek határideje aug. hó 10 ike, amely ideig az esetleges kedvezmények iránti kérések is benyújtandók, mivel az azután érkező ily irányú kérések figyelembe nem vehetők. Az előzetes jelentkezés a helybeli tanulókra is kötelező. A javítóvizsga aug. 31-én d. e. 8 órakor kezdődik; az egy elégtelenesek 25 leu, a két elégtelenesek 50 leu javítóvizsgái díjat tartoznak befizetni a koll. igazgatósághoz a vizsga megkezdése előtt.

A jövő tanévvel életbelépő új tanterv szerint az eddig polgári iskolában járt tanulók is minden fölvételi vizsga nélkül átléphetnek a középiskola megfelelő osztályába, amire különösen fölhívjuk a szülők figyelmét.

Az iskola díjat a felekezetközi bizottság az összes erdélyi középiskolákra nézve egyformán kötelező erővel állapította meg, mégpe-

dig az I—IV. osztályban évi 430 leu, a felső tagozatban évi 830 leu összegben. Azon hitesztelés, hogy az eddigi polgári iskolákban, melyek a felekezetközi megállapodás szerint megszűnnek, illetve beolvadnak az egységes középiskolákba mint azok alsó tagozatai, az iskolai díj kisebb lesz, mint a régebbi középiskolákban, nem felel meg a valóságnak csak megtévesztésre szánt hír, mivel az iskolai díj jelzett összege minden középiskolára egyaránt kötelező. Ezen iskolai díj alól a kollegium Tanárkara kellően indokolt esetben (kérés nyújtandó be) egészben vagy részben való fölmentést adhat és pedig a Kún-kollegium eddigi hagyományához hiven felekezetre való tekintet nélkül, tehát protestáns, katolikus és izraelita egyaránt részesülhet kedvezményben, amit különösen hangsúlyozni kívánunk.

Egyben tudatja a Kún-kollegium igazgatósága azt is, hogy tanulói részére már a nyár folyamára is érvényes kedvezményes vasuti jegyet (50 százalék kedvezmény) sikerült kieszközölni, amit minden tanuló (a magántanulók, sőt az ellemi iskolai tanulók) is megkaphatnak, amennyiben a Tájékoztatóban közölt föltételeknek megfelelnek.

Egyébként bármely irányú kérdezősködésre (levélben is) készséggel ad részletes felvilágosítást a koll. igazgatóság.

Részletes „Tájékoztató“ a koll. igazgatóságnál díjmentesen kapható.

ERZSÉBET MOZI.

Vasárnap, augusztus 14-én

Borzadályok éjszakája.

Páratlanul izgalmas dráma 5 felv.-ban.

Jövő héten:

Örvények királya.

A legidegfejtőbb kalandor dráma 5 felvonásban. Főszereplő **Sámson**, a híres atléta.

— A „Napkelet“ augusztusi száma szokatlanul gazdag tartalommal jelent meg. A magyar irodalom legjobb próza írói, Barta Lajos, Révész Béla, Balázs Béla, Déry Tibor szerepelnek e számban. Az erdélyiek közül különösen Nyirő József, Berde Mária nevét kell kiemelnünk. Azok akik az értékes és emberi lírát kedvelik, nagy gyönyörrel olvashatják Simkó Ervin, Falu Tamás, Finta Zoltán és Juhász Árpád verseit. Mácza János oroszországi intermatorius cikke mély bepillantást nyújt a nagybeteg Oroszország belső szellemi vívódásaiba. Különös figyelmet érdemel Pap Dezső jubileuma „Dante“ cikke. Bó és a nyugati kulturéletet szélesen átfogó figyelő rovat egészíti ki a Napkelet legújabb számát, mely egyúttal a verspályázat eredményét is közli.

— **Magyar-Román Orvosi Terminológia.** A megváltozott viszonyok oly zseb- szótár kiadását követelik meg, amely tartalmazza az összes terminus technikusokat. E célt óhajtja elérni a dr. Engelberg Oszkár szerkesztésében sajtó alatt levő Magyar-Román Orvosi Terminológia. Előszót és ajánló sorokat irt hozzá dr. Hatiegen Gyula egyetemi tanár. A terminológia három részre oszlik: u. m. 1., magyar-román orvosi szótára;

2., román-magyar orvosi szótára; 3., gyakorlati része. A gyakorlati rész tartalmazza az az orvosi gyakorlatban előforduló összes fontosabb iratokat és bizonyítványokat mind magyar, mind román nyelven, úgy hogy e könyv segítségével minden orvos könnyen megírhat bármely orvosi ügyiratot, még akkor is, ha a román nyelvet nem bírja. A 20 ivre tervezett könyv ára 80 leu lesz. Megrendelhető a „Minerva“ R.-t.-nál Cluj-Kolozsvárt.

— **A népesedési hivatal Szászvároson is felállított.** A kormány a városokban és nagy községekben 1921. augusztus 15-ikével kezdődőleg felállítja a népesedési hivatalokat, a „Bíroul de populatie“-kot, melyeknek hivatása nyilvántartani a lakosságot. Szászvároson a tanács Velovan Györgyöt nevezte ki e hivatal vezetésére, aki a rendőrkapitánysághoz beosztva a rendőrségi hivatalban végzi teendőit. E hivatalnál tehát minden családfő, vagy önálló magányos köteles jelentkezni s ott a kívánt adatokat bemondani. A hivatal mindenik 18 éven felüli lakónak igazolványt állít ki, amely ezentul személyazonossági igazolvány gyanánt fog szolgálni. A családban történt változások, halálozás, születés, lakásváltoztatás az igazolvány bemutatása mellett bejelentendő. Idegenek szintén kötelesek jelentkezni. A városi lakosság dobszóval értesítve lett erről, arról is, hogy a jelentkezés elmulasztása büntetettetik. Megjegyezzük, hogy ilyen hivatalok nagyobb városokban a magyar uralom alatt is léteztek.

— **Összeült a legfőbb tanács.** (Lafayette, augusztus 9.) A legfőbb tanács hétfőn délelőtt 11 órakor ült össze. Franciaországot Briand és Berthelot képviselték. A kedden megnyiló pénzügyi konferencián a francia kormányt Doumer és Loucheur képviselik. A szövetségesek a felsősziléziai kérdésben pénteken fognak dönteni. Angliát a legfelsőbb tanács ülésén Lloyd George képviseli, az Egyesült-Államokat pedig Harvey nagykövet.

— **Az erdélyi földreformügyi törvényt magyar fordításban kiadja az Erdélyi Gazdasági Egylet,** amint annak hivatalos szövege megjelenik. Ugyisintén a végrehajtási utasítást is ki fogja adni füzet alakban magyar nyelven. A füzetek ára a törvény és a végrehajtási utasítás terjedelmétől függ, ezért az ma előre nem közölhető. Mivel azonban csak mérsékelt számban fognak a füzetek megjelenni, ajánljuk, hogy az érdeklődő gazdaközönség jegyeztesse elő az egylet titkári hivatalánál Kolozsvár, Attila u. 10 sz. a. a szükséges füzeteket.

KÖZGAZDASÁG.

Közgyűlés. Lapunk kiadója, a „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ folyó hó 21-én tartja XIX-ik évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó és a határozatképesség megállapítása. 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása. 3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1920—21. év üzleti eredményéről, a nyereség- és veszteség-számla, valamint a mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása. 4. A tisztanyereség hováfordítása iránti határozathozatal. 5. Egy igazgatósági tag választása. 6. Alapszabály módosítása. 7. Netaláni indítványok. Az 1920. évi július hó 1-től 1921. június 30-ig tartó üzleti év tiszta nyeresége 16255 leu, melynek az alapszabályok szerinti felosztása felett e közgyűlés fog dönteni.

Az Osztrák-Magyar Bank likvidálása. A „Keleti Ujság“ írja: Bécsből jelen-

tük: Hetek óta szünetel az Osztrák-Magyar Bank felszámolására delegált Szövetségközi Bizottságnak munkája, mert a felszámolással kapcsolatos igen fontos függő kérdés nagyobb előkészületeket igényel. E kérdések között van az utódállamokban forgalomban volt és lebélyezett régi bankjegyek összegyűjtése és Bécsbe szállítása is. Erről az aktusról illetékes helyen a következő értesüléseket szereztük: Tegnap kezdődtek meg az Osztrák-Magyar Bank bécsi központjának palotájában azok az építkezések, amelyeket a sok millióra rugó lebélyezett régi bankjegyek ideiglenes elhelyezése és „feldolgozása” tett szükségessé. A bankjegyeket az Osztrák-Magyar Bank pincéjében, ott, ahol eddig a bank aranykészletét őrizték, fogják e célra építendő speciális treszorokban elhelyezni. Az utódállamok mindegyike külön treszorokat fog kapni. A beszolgáltatandó bankjegyek földolgozása, összeszámolása, minden egyes bankjegynek megvizsgálása, hogy hamisítvány-e vagy sem, hónapokat fog igénybe venni, dacára annak, hogy e célra a likvidáló-bizottság külön 60 munkanőt állít be. A szükséges építkezési munkálatok mintegy 6 hétig fognak tartani, a bankjegyek beszolgáltatása az utódállamokból tehát csak szeptember közepén kezdődhetik meg. A bankjegyek Bécsbe szállítása, itt bizottságok által történő átvétele és feldolgozása több millió korona költséget fog igényelni, amelyet az utódállamok a beszolgáltatott bankjegyek arányában viselnek. A „földolgozás” után a sok waggonra rugó bankjegymennyiséget nem fogják elégetni, mint az eddig szokásban volt, hanem az e célra készített „Reisswolf” készülékkel apró darabokra tépdésik széjjel és hasznosítják, különböző kevésbé értékes papíráru céljaira való feldolgozásra a papírgyáraknak fogják átadni. A régi lebélyezett bankjegyeknek beszolgáltatása és feldolgozása után lesz még csak eldönthető az a kérdés, hogy a beszolgáltatott régi bankjegyek hogyan számoltatnak el és írónak az egyes utódállamok javára, mennyiben lesz befolyással a régi bankjegyek beszolgáltatása az Osztrák-Magyar Bank aranykészleteinek felosztására és hogy a volt Ausztria és Magyarország által kiállított kötelevények és adóslevelek, melyeket a két ország fedezetül adott az Osztrák-Magyar Banknak a bank által kibocsátott jegyek fejében, mennyiben fogják terhelni a többi utódállamokat is?

Egy tanuló azonnal felvétetik
Ferenczy Vilmos szászvárosi fűszerkereskedő üzletébe. 26 1—2

Eladó ház. Ujtemplom-utca 3. sz. alatti ház szabad kézből eladó. Értekezhetni ugyanott. 18 3—3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

Minden héten

Bukarestbe utazom. Megbízásokat és utlevelek vizummal való ellátását valamint fényképes utazási igazolványok elintézését elvállalom ::

VÁSÁRHELYI

Szászváros, Hegy-u. 3.
30 1—

Meghívó.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság”

XIX. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1921. évi augusztus hó 21-én délelőtt 11 órakor tartja a „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.” helyiségében, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Ha a nevezett napon a részvényesek kellő számban és kellő részvény képviselőiben nem gyűlnének össze, akkor az alapszabályok 14. §-a értelmében a közgyűlés 1921. évi aug. hó 28-án délelőtt 11 órakor a már megnevezett helyen tartatik meg, mely gyűlés a megjelent tagok és képviselt részvényesek számára való tekintet nélkül fog határozni a közölt tárgysorozatban felemlített ügyek felett.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó és a határozatképesség megállapítása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1920—21. év üzleti eredményéről, a nyereség- és veszteség-számla, valamint a mérleg jóváhagyása és a felmentvény megadása.
4. A tisztanyereség hováfordítása iránti határozathozatal.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. Alapszabály módosítása.
7. Netaláni indítványok.

Szászváros, 1921. évi augusztus hó 10-én.

Az igazgatóság.

Megjegyzés. Az 1920—21. évi nyereség- és veszteség-számla, valamint a mérleg, továbbá az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak jelentése a közgyűlés előtt 8 napon át a hivatalos órák alatt a részvénytársaság könyv- és papírkereskedésében megtekinthetők.

Az alapszabályok 11 §-a szerint szavazási jogával csak azon részvényes élhet, ki részvényeit le nem járt szelvényeivel együtt a „Szászvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság”-nál a közgyűlést megelőző nap déli 12 órájáig elismervény ellenében — mely igazoló jegyül szolgál — letette.

„KORONA” SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák,
ó- és új fajborok.
Naponként friss csapolású
jégbe hűtött sör!
Minden este cigányzene!
Minden vonathoz omnibusz

5 7—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

Gummi- és rézbélyegzők

bármily alakban és nagyságban jutányosan megrendelhetők a

Szászvárosi Könyvnyomda Részv.-társ.
könyv és papírkereskedésében.

Olesó kenyér-, főző- és nullás-liszt
korpa s lakkok érkeztek

Májér Testvérek
kereskedő céghez, Szászváros, Ország-út.

Két ház eladó.

Orastie (Szászváros) Kórház-utca 1. és 1-a. szám alattiak, az 1-a. szám alatti új ház, mely áll 7 szoba (parketos), fűthető veranda, folyosó, téli és nyári konyha, minden mellékhelyiséggel, nagy udvar és nagy gyümölcsös kerttel. Az egész terület 600 □-öl. Értekezhetni: Brassai Brutussal, Orastie (Szászváros)

24 2—3

VLÁD-féle GYÓGYSZERTÁRBA

(Szászváros, Vásár-utca)

nagymennyiségű gyógyszer érkezett Bécsből.

Olcsó napi árban kaphatók:

Pipere-cikkek nagyban és kicsinyben, Kalodon, Kölni vizek, Orodí Johan Mária Farina orosz és 4711-es szappanok. Angol és eredeti Külhauser-féle szappanok.

Postán utánvét mellett bármily mennyiségben szállít

Deutsch Dezső

29

gyógyszerész.

1—6

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen műnyomatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stílusú előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

KOHL JÓZSEF

kocsigyártó, malom- és hidépítő-mester
Szászváros, Romoszi-ut 8.

Elvállal:

Mindenféle malom-munkálatokat, új malmok építését, gőz- és villanyerőre való berendezését, javításokat, új kocsik, szekerek gyártását, javítását, tervek és költségvetések készítését.

27 1—4

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol.